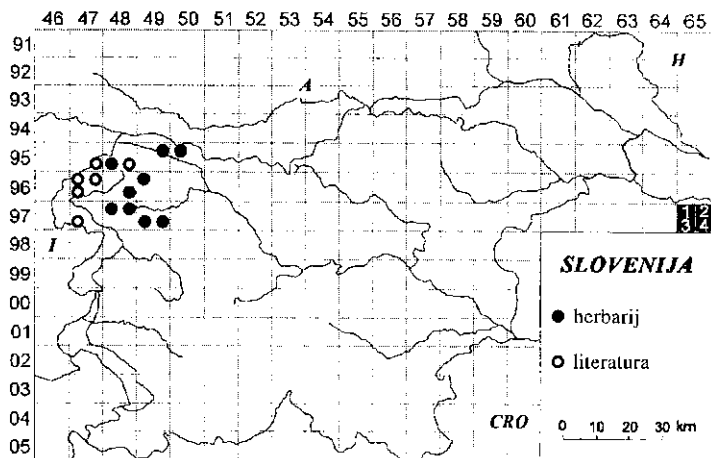

33. *Scorzonera aristata* Ramond ex DC.

Novo nahajališče v Julijskih Alpah
New locality in the Julian Alps

9749/3 (UTM VM02): Slovenija, Julijske Alpe, prisojna pobočja Tolminsko-Bohinjskih gora (greben Šija - Vrh Dlani - Vrata) nad dolino Kneže - Dlani, v Žetih, okoli 1600 do 1700 m nm. v., *Ranunculo hybridi-Caricetum sempervirentis*. Leg. & det. I. DAKSKOBLER, 4. 7. 1996, ZRC.

Mediteransko-montanska vrsta *Scorzonera aristata* je razširjena v srednjih in vzhodnih Pirenejih, južnih in deloma srednjih Alpah ter v severnih in srednjih Apeninih. V alpskem delu sosednje Furlanije-Julijske krajine je razmeroma pogosta (predvsem v Karnijskih Alpah) - POLDINI (1991: 682), na avstrijskem Koroškem pa predvsem v njenem zahodnem delu (HARTL & al. 1992: 320, N. PRAPROTNIK 1995: 7). V Sloveniji po doslej znanih podatkih uspeva v Julijskih Alpah in v Karavankah. V slednjih je potrdila stara in objavila nova nahajališča N. PRAPROTNIK (1995: 7). Pogostejša kot v Karavankah je v Julijskih Alpah. V ljubljanskem univerzitetnem herbariju (LJU) so herbarijske pole naslednjih avtorjev: F. JUVAN, F. DOLŠAK, A. PAULIN (Golica v Karavankah) ter E. MAYER in T. WRABER (nahajališča v Julijskih Alpah). Pri izdelavi arealne karte smo upoštevali še naslednje literaturne vire: PAULIN (1904: 297), E. MAYER (1953: 69), T. WRABER (1960: 34) in LONA (1952: 211). Slednji je podatke za objavljena nahajališča črpal bodisi iz zapiskov (MARCHESETTI, BOIS DE CHESNE), bodisi iz herbarija (TOMMASINI). Na večini doslej znanih nahajališč v Sloveniji vrsta *Scorzonera aristata* raste v subalpinskih ali alpskih travniških. To velja tudi za novo nahajališče v Tolminsko-Bohinjskih gorah, na prisojnih pobočjih grebena Suha - Vrh Dlani - Vrata (Vratca) nad zatrepom doline Kneže, ki povezuje doslej znana nahajališča v tem delu Julijskih Alp (Črna prst, Vrh Planje, Vrh Škrli, Lemež).

Sl. 1: Razširjenost vrste *Scorzonera aristata* Ramond ex DC. v Sloveniji
Fig. 1: Distribution of *Scorzonera aristata* Ramond ex DC. in Slovenia

Nad dolino Kneže subalpinsko bukovje (*Polysticho lonchitis-Fagetum*) raste do nadmorske višine 1450 (1500) m. Višje strma pobočja porašča deloma ruševje (*Rhodothamno-Pinetum mugo*), deloma subalpinsko travišče (*Ranunculo hybridi-Caricetum sempervirentis*), ki proti vrhu grebena preide v naskalno rastlinstvo. Geološka podlaga je triasni dachsteinski apnenec. Tla so zelo plitva skeletna rendzina. Na izboklih, proti jugu obrnjenih pobočjih sneg spomladi kmalu skopni. Ko ozelenijo, se na njih pogosto pasejo gamsi. Floristično sestavo subalpskega travišča v Dlaneh kaže fitocenološka tabela (nomenklatura - TRPIN & VREŠ 1995). V njej smo združili dva fitocenološka popisa. Uvrščamo ju v provizorično opisano novo geografsko varianto *Ranunculo hybridi-Caricetum sempervirentis* Poldini & Feoli Chiapella in Feoli Chiapella & Poldini 1993 var. geogr. *Heracleum austriacum* subsp. *siifolium* (nom. prov.).

Tabela 1: *Ranunculo hybridi-Caricetum sempervirentis* Poldini & Feoli Chiapella in Feoli Chiapella & Poldini 1993 var. geogr. *Heracleum austriacum* subsp. *siifolium* (nom. prov.) - dolina Kneže, južne Julijske Alpe

Table 1: *Ranunculo hybridi-Caricetum sempervirentis* Poldini & Feoli Chiapella in Feoli Chiapella & Poldini 1993 var. geogr. *Heracleum austriacum* subsp. *siifolium* (nom. prov.) - the Kneža valley, the southern Julian Alps

Zaporedna številka popisa (Number of relevé)	1	2
Nadmorska višina v 10 m (Altitude in 10 m)	158	167
Lega (Aspect)	SW	S
Nagib v stopinjah (Slope in degrees)	35	35
Kamnitost v % (Stoniness in %)	10	15
Pokrovnost v % (Cover in %)		
Grmovna plast (Shrub layer) E2	10	5
Zeliščna plast (Herb layer) E1	80	70
Velikost popisne ploskve v m ² (Relevé area in m ²)	200	200
Število vrst (Number of species)	65	59
Značilne vrste asociacije (Character species of the association)		
<i>Ranunculus hybridus</i>	+	1
<i>Pulsatilla alpina</i>	+	1
<i>Linum julicum</i>	+	1
Razlikovalna vrsta geografske variante (Differential species of the geographical variant)		
<i>Heracleum austriacum</i> subsp. <i>siifolium</i>	+	+
Značilne vrste zveze Caricion austroalpinae in podzveze Ranunculenion hybridi (Character species of the alliance and suballiance)		
<i>Laserpitium peucedanoides</i>	1	1
<i>Leucanthemum adustum</i>	+	+
<i>Senecio abrotanifolius</i>	+	+
<i>Pedicularis rostro-capitata</i>	+	+
<i>Centaurea haynaldii</i>	+	

Zaporedna številka popisa (Number of relevé)	1	2
Selerietea albicantis s. lat.		
<i>Sesleria albicans</i>	3	3
<i>Astrantia bavarica</i>	1	1
<i>Anthyllis vulneraria</i> subsp. <i>alpestris</i>	1	1
<i>Helianthemum grandiflorum</i>	1	1
<i>Phyteuma orbiculare</i>	1	+
<i>Helianthemum alpestre</i>	+	1
<i>Betonica alopecuroides</i>	+	1
<i>Biscutella laevigata</i>	+	1
<i>Helictotrichon parlatorei</i>	+	+
<i>Carex sempervirens</i>	+	+
<i>Scorzonera aristata</i>	+	+
<i>Thymus praeceus</i> subsp. <i>polytrichus</i>	+	+
<i>Galium anisophyllum</i>	+	+
<i>Polygala alpestris</i>	+	+
<i>Androsace villosa</i>	+	+
<i>Primula wulfeniana</i>	+	+
<i>Gentiana clusii</i>	+	+
<i>Achillea clavennae</i>	+	+
<i>Traunsteinera globosa</i>	+	r
<i>Polygonum viviparum</i>	+	
<i>Carlina acaulis</i>	+	
<i>Dryas octopetala</i>	+	
<i>Hieracium dentatum</i>	r	
<i>Leontopodium alpinum</i>		+
<i>Hieracium villosum</i>		+
<i>Carex firma</i>		+
<i>Pedicularis verticillata</i>		+
Festuco-Brometea s. lat.		
<i>Globularia cordifolia</i>	1	1
<i>Carex humilis</i>	+	+
<i>Linum catharticum</i>	+	+
<i>Bromus erectus</i> agg.	+	
<i>Polygonatum odoratum</i>	+	
<i>Prunella grandiflora</i>	+	
<i>Asperula aristata</i>		+
Erico-Pinetea s. lat.		
<i>Genista radiata</i> E2	2	2
<i>Pinus mugo</i> E2	1	+
<i>Erica carnea</i>	1	1
<i>Gymnadenia odoratissima</i>	1	+

Zaporedna številka popisa (Number of relevé)	1	2
<i>Daphne striata</i>	+	+
<i>Bupthalmum salicifolium</i>	+	+
<i>Calamagrostis varia</i>	+	
<i>Arctostaphylos uva-ursi</i>	+	
<i>Rhododendron hirsutum</i> E2	+	
<i>Rhodothamnus chamaecistus</i>		+
Scheuchzerio-Caricetea fuscae		
<i>Bartsia alpina</i>	+	+
<i>Gentiana utriculosa</i>	+	
<i>Tofieldia calyculata</i>	+	
Thlaspietea rotundifolii s. lat.		
<i>Armeria alpina</i>		+
<i>Aquilegia bertolonii</i>		+
Asplenetea trichomanis		
<i>Valeriana saxatilis</i>	1	1
<i>Carex mucronata</i>	1	1
<i>Aster bellidiastrum</i>	+	+
Adenostyletalia s. lat.		
<i>Serratula macrocephala</i>	1	1
<i>Polygonatum verticillatum</i>	+	+
<i>Trollius europaeus</i>	+	+
<i>Aconitum ranunculifolium</i>	+	
<i>Salix glabra</i> E2	+	
<i>Veratrum album</i>		+
Vaccinio-Piceetea s. lat.		
<i>Picea abies</i> E2	+	+
<i>Aposeris foetida</i>	+	
Fagetalia sylvaticae s. lat.		
<i>Lilium martagon</i>	+	+
<i>Anemone nemorosa</i>	+	
<i>Mercurialis perennis</i>		+
Druge vrste (Other species)		
<i>Potentilla erecta</i>	+	+
<i>Dactylorhiza majalis</i>		+
Mahovi (Mosses)		
<i>Tortella</i> sp.	+	+

Literatura

HARTL, H. & al. 1992: Verbreitungsatlas der Farn- und Blütenpflanzen Kärntens. Naturwissenschaftlichen Verein für Kärnten, Klagenfurt, 451 s.

- FEOLI CHIAPPELLA, L. & L. POLDINI 1993: Prati e pascoli del Friuli (NE Italia) su substrati basici. *Studia Geobotanica (Trieste)* 13: 3-140.
- LONA, C. 1952: La flora delle Alpi Giulie nell'Orto botanico alpino "Juliana" di Alberto Bois de Chesne. *Atti Mus. Civ. Stor. Nat. Trieste* 18: 125-264, Trieste.
- MAYER, E. 1953: Prispevki k flori slovenskega ozemlja IV. *Biološki vestnik (Ljubljana)* 2: 66-72.
- PAULIN, A. 1904: Beiträge zur Kenntnis der Vegetationsverhältnisse Krains. III. Samozaložba, Ljubljana.
- POLDINI, L. 1991: Atlante corologico delle piante vascolari nel Friuli-Venezia Giulia. *Inventario floristico regionale. Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia & Università di Trieste, Udine*, 898 s.
- PRAPROTNIK, N. 1995: Prispevek k poznavanju flore osrednjih in zahodnih Karavank 2. *Hladnikia (Ljubljana)* 4: 5-9.
- TRPIN, D., B. VREŠ 1995: Register flore Slovenije. Praprotnice in cvetnice. Zbirka ZRC 7, Znanstvenoraziskovalni center SAZU, Ljubljana, 143 s.
- WRABER, T. 1960: Prispevki k poznavanju slovenske flore. *Biološki vestnik (Ljubljana)* 7: 29-37.

Igor DAKSKOBLER

34. *Scrophularia vernalis* L.

Nova nahajališča v Posočju
New localities in the Soča Valley

- 9746/4 (UTM UM82): Slovenija, Breginjski kot, Mija, 970 m nm. v., apnenec z roženci, *Lamio orvalae-Fagetum*. Det. I. DAKSKOBLER, 16. 5. 1986, avtorjev popis.
- 9747/3 (UTM UM82): Slovenija, Matajur, pobočja nad dolino Nadižce, 610 m nm. v., dolomit, *Lamio orvalae-Fagetum*. Det. I. DAKSKOBLER, 22. 5. 1991, avtorjev popis.
- 9748/3 (UTM VM02): Slovenija, Julijska Alpe, dolina Tolminke, ob cesti v Čadrg, okoli 620 m nm. v., pobočni grušč, okoliška gozdna združba *Lamio orvalae-Fagetum*. Det. I. DAKSKOBLER, 7. 3. 1997, avtorjev popis.
- 9848/1 (UTM UM91): Slovenija, Zgornje Posočje, severna pobočja Hlevnika nad dolino Soče, 450 m nm. v., apnenec, *Lamio orvalae-Fagetum*. Det. I. DAKSKOBLER, 22. 6. 1995, avtorjev popis.
- 9848/1 (UTM UM91): Slovenija, Zgornje Posočje, dolina Kamnice pri Volčah, desni (osojni) breg, okoli 450 m nm. v., pobočni grušč (hudourniški vršaj), apnenec, lapor, roženec, *Hacquetio-Fraxinetum*. Det. I. DAKSKOBLER, 14. 4. 1997, avtorjev popis in fotografski posnetek.
- 9848/2 (UTM VM01): Slovenija, Baška dolina, Strmol, severozahodna pobočja Šentviške planote nad dolino Bače, okoli 400 m nm. v., apnenec s primesjo laporja, pobočni grušč, *Lamio orvalae-Fagetum*. Det. I. DAKSKOBLER, 26. 7. 1991, avtorjev popis.
- 9848/2 (UTM VM01): Slovenija, Zgornje Posočje, severozahodna pobočja Senice nad dolino Soče, 440 m nm. v., apnenec s primesjo roženca in laporja, *Hacquetio-Fraxinetum*. Det. I. DAKSKOBLER, 22. 5. 1995, avtorjev popis in fotografski posnetek.
- 9848/3 (UTM UM91): Slovenija, Srednje Posočje, Vogršček, 240 m nm. v., apnenec, *Lamio orvalae-Fagetum*. Det. I. DAKSKOBLER, 14. 6. 1991, avtorjev popis.
- 9848/3 (UTM UM90): Slovenija, Srednje Posočje, pri opuščnem zaselku Vrtače nad Spodnjim Logom, okoli 400 m nm. v., apnenec, *Lamio orvalae-Fagetum*. Det. I. DAKSKOBLER, 9. 4. 1991, avtorjev popis in fotografski posnetek.